

Kommunledningsförvaltningen

Minnesanteckningar av
Andreas Gylling

Landsbygdsrådet och deltagare

Minnesanteckningar, Landsbygdsrådet

20 november, 2025, Stenskolan, Bollstabruk

Deltagarlista:

Malin Svanholm (kommunalråd)
Ida Stafrin (oppositionsråd)
Bengt Strandberg (avdelningschef näringsliv och planering)
Andreas Gylling (utvecklingssekreterare)
Karin Wallén (Vibyggerå)
Tommy Söderholm (Ullånger)
Kristina Sundbaum (Nora)
Tommy Bergqvist (Nora)
Doris Jonsson (Skog)
Stina Sahlén (Bjärträ)
Lars Näsholm (Styrnäs)
Lars Sjödin (Ytterlännäs)
Inger Bergström (Gudmundrå)
Svea Larsson (Stenskolan)
Jennie Adolfsson (Stenskolan)

1. Välkommen

Malin Svanholm öppnade mötet och välkomnade deltagarna till årets sista landsbygdsråd. Jennie Adolfsson och Lars Sjödin hälsade rådet varmt välkommen till Stenskolan i Bollstabruk därefter genomfördes en presentationsrunda då flera nya personer deltog vid mötet.

Jennie berättade att Stenskolan ägs och drivs av föreningen Stenskolan i Bollstabruk. Fastigheten hade tidigare pelletsvärme men har bytt till luftvärmepumpar. En investering som fått stöd via kommunens medel för samhälls- och ortsutveckling.

Engagemanget är en utmaning men alla skolsalar är uthyrda till olika verksamheter. Lokalerna används flera dagar i veckan, exempelvis för personer med hund (nosework), föreningsmöten, julbord med mera. Det finns också en inomhusbana för boule.

Svea berättade om Stenskolans historik. Stenskolan uppfördes 1891 efter ritningar av A. Thurdin, som var stadsarkitekt i Härnösand. Byggmästare var Julius Willander.

Stenskolan ersatte ett tidigare skolhus som fanns vid kyrkan. Den nya skolan innehöll vid sitt uppförande tre skolsalar, en slöjdsal samt boställe för folkskollärare och vaktmästare med familjer. 1979 lades skolverksamheten ned och ett rivningsbeslut togs i kommunstyrelsen men det blev aldrig någon rivning av byggnaden.

För att rädda Stenskolan från rivning bildades 1996 den ideella föreningen Stenskolan. Under åren har ett antal entusiaster renoverat skolan från källare till tak med stöd av olika bidrag bland annat från Kramfors kommun och Länsstyrelsens Västernorrland.

Är viktigt med intäkter för att bevara byggnaden/mötesplatsen, vilket inte bara fås via hyra utan genom aktiviteter som musikkaféer. Är alltid hembakat. Har alltid varit en fin sammanhållning.

Under åren har det också varit många aktiviteter i masugnen (f.d. järnbruket) men också guidningar på området för Bollstasågen. Har gett stolthet och lockat besökare från andra orter och kommuner.

2. Summering av minnesanteckningar från föregående möte

Minnesanteckningarna från föregående möte gick igenom och godkändes.

3. Utveckling av landsbygdsrådet

Malin och Andreas summerade mötet i Lugnvik den 6 november där en diskussion fördes om hur landsbygdsrådet kan utvecklas. Vid detta möte medverkade representanter från Kramfors kommun, landsbygdsrådet och landsbygdsuppropet.

Inför dagens möte hade landsbygdsrådet fått ta del av gällande riktlinje för samverkansråden vid Kramfors kommun samt förslaget från landsbygdsuppropet hur landsbygdsrådet bör förändras. Landsbygdsrådet är ett av fem samverkansråd inom Kramfors kommun:

- Rådet för folkhälsa, trygghet och säkerhet
- Näringslivsrådet
- Landsbygdsrådet
- Senior/pensionärsrådet
- Ungdomsrådet

Diskussioner och frågor

Utifrån utskickat underlag fördes reflekterande och konstruktiva samtal där både frågor, svar och erfarenheter delades.

- Finns mycket kraft i landsbygdsrådet men de råd som finns behöver behandlas lika. Är även viktigt med definitioner – vad menar vi med landsbygd?

Ju fler frågor som läggs på landsbygdsrådet desto större blir ansvaret. Det finns många intressegrupper och det blir mer betydelsefullt att fundera över vilka som är med och inte.

Bör också tänka på att det finns fler råd och inte blanda samman exempelvis landsbygdsrådet och näringslivsrådet.

Finns önskemål om arvode men om ett råd ska få betalt, så behöver också övriga råd ersättas på samma sätt.

Bygderna ska arbeta fram och bidra med ansökningar, till exempel för samhälls- och ortsutvecklingsmedel. Prioriteringar av inkomna ansökningar sker politiskt.

- Vi har många möjligheter att forma framtiden i vår bygd och i Kramfors kommun och ett sådant forum är landsbygdsrådet. Råden är viktiga för demokratin. Varför träffas inte alla samverkansråden vid Kramfors kommun? Landsbygdskonferens Höga Kusten är betydelsefull ger oss både inspiration och kunskap kring lokal och kommunal utveckling.
- Kan inte detaljstyra landsbygdsrådet. Dock så behöver det finnas ramar och vi måste kunna lyfta och diskutera både ”små” och ”stora” frågor i rådet.
- Förslaget från landsbygdsuppropet är ett diskussionsunderlag. Vi måste se till att det finns utrymme att prata om flera saker vid landsbygdsrådets möten. Vad vill vi ska hinnas med på mötena?
- Behovet ska styra när träffarna sker med landsbygdsrådet. Är vi en landsbygdskommun? Hela kommunen ska leva och utvecklingen framåt är viktig.

Andreas:

Riktlinjen för samverkansråden ger ramarna för råden och den är öppet skriven för att ge möjligheter för respektive råd att forma sin verksamhet. I riktlinjen står det att varje råd ska ha minst tre möten per år och landsbygdsrådet har i nuläget fyra. Det står oss fritt att välja mötesform (fysiskt, digitalt, hybrid). Möten ska företrädesvis ske dagtid och målsättningen är att möten inte ska vara längre än två timmar.

Min upplevelse sedan landsbygdsrådet startade är att det har skett en förändring på flera plan. Idag arbetar vi tillsammans i större utsträckning både mellan bygder samt mellan bygder och Kramfors kommun. Finns också fler möjligheter till lokal utveckling, exempelvis via medlen för samhälls- och ortsutveckling.

Fortsatta diskussioner och frågor:

- Landsbygdskonferensen öppnar för samarbete mellan bygderna.
- Sitter inte i landsbygdsrådet bara för att representera min by/plats i Kramfors kommun. Representanter till rådet bör väljas utifrån våra områden/bygder.
- Om vi ska göra en omfördelning/ny geografisk indelning i landsbygdsrådet, så behöver vi göra om denna karta tillsammans.
- Kan inte representera någon annan än mig själv i landsbygdsrådet. Vi är inte en vald demokratisk församling.

Viktigt att vi lyssnar på och nyttjar varandras kompetenser/erfarenheter i rådet.

- Området som jag representerar i landsbygdsrådet är stort och det blir mycket information från den plats där jag bor eftersom det är där jag har kunskapen.
- Representerar min bygd och kom med i rådet via en förening. Är viktigt att träffa varandra. Rundan "Nytt från bygden" har tagit lång tid vid landsbygdsrådets möten.
- Representationen i rådet är en viktig men samtidigt en svår fråga. Handlar om förmågan att bära vidare lokala/kommunala frågor och utmaningen är att samla in dessa.
- Vi har pratat om representation från bygderna (lokala föreningar) i Kramfors kommun. Behöver fundera vidare hur vi tänker kring andra organisationer som verkar i kommunen.

- Kramfors kommun behöver hjälpa till att sprida vad landsbygdsrådet gör. Våra bygder har olika förutsättningar och några har samlande föreningar och andra bygder har det inte.

Använda för våra kompetenser, bjuda in varandra mer, ökat utbyte mellan bygder.

- Representerar hela bygden i landsbygdsrådet och innan rådet sker samverkan med ordförandegruppen i bygden. Minnesanteckningar från rådet läggs upp på vår webbsida för bygden.
- Representationen – vad innebär uppdraget att sitta i landsbygdsrådet? Om jag inte får information då kanske vi som sitter i rådet måste söka denna själv.

Malin sammanfattar och reflekterar

- Minnesanteckningar från landsbygdsrådet - vi behöver fundera tillsammans hur ska dessa hanteras och spridas framöver.
- Arvode till samverkansråden är kommunal angelägenhet. För att få arvode behöver personer utses av kommunfullmäktige.
- Behöver en definition på vad vi menar med landsbygd. Vilka är områdena utifrån definitionen?
- Göra en aktivitetslista/verksamhetsplan för landsbygdsrådet. Bli bättre på att hålla kvar vid väckta frågor, exempelvis skolan.
- Hur kan vi tillsammans utveckla demokratin i Kramfors kommun?

Fortsatt diskussion och tankar kring landsbygdsrådet

- Vad är på gång i bygderna? Vi ska inte konkurrera om medel.
- Hur är näringslivsrådet organiserat?

Svar från Malin:

Näringslivsrådet består av handplockade personer från företag i Kramfors kommun. I rådet finns även representanter från Kramfors kommun.

- Träffa de andra samverkansråden, en gång per år?
- Samla minnesanteckningar från samverkansråden på ett ställe?

4. Vi blickar framåt – viktiga frågor under 2026

Det är tillsammans som vi formar framtiden i Kramfors kommun och snart är ett nytt år i antågande. Vilka frågor ska vi arbeta med under 2026? Hur utvecklar vi vår kommun?

Diskussion och frågor

- Behövs en genomgång av vilka medel som finns att söka.

Malin:

Är flera ansökningar på gång eller inskickade till Allmänna arvsfonden: BMX-bana (Ullånger), mötesplats/aktivitetsyta för unga (Kramfors) nybyggnation Mariebergs Folkets Hus, golfbanan (Norrfällsviken).

I Norrbygden genomfördes en medborgardialog och ett visionsarbete med finansiering från Kramfors kommun och Leader

Höga Kusten. Utifrån detta har det bildats flera arbetsgrupper, exempelvis kring församlingsgården men också för olika utemiljöer/besökspunkter i och vid Torrom.

Det händer mycket i bygderna i Kramfors kommun.

- Norra Skog har ett utbildningsområde inom Skogsskolan. Är ett stipendium på gång.
- Vi tycker att Kramfors kommun ska göra saker för oss men vad vill kommunen få ut ur landsbygdsrådet?
- Vad vill vi med vår kommun? Hur ser utvecklingen ut? Hur långt ska vi blicka framåt? Göra en gemensam workshop?

Malin:

Vi har en grund i Vision 2031 med fokusområdena Tillsammans – Mod – Livskraft. Inom politiken arbetar vi främst i fyraårsperioder med val-mandatperiod-val.

- Skolan är viktig.
- Kramfors kommun gör en boendeenkät. Vore intressant att få ta del av resultatet.

Landsbygdsupppropet

- Landsbygdsupppropet hur har det kommit till?
- Bakgrunden till landsbygdsupppropet är upplevelsen av en motsättning mellan stad och landsbygd.
- Kan landsupppropet omvandlas till en kraft att utveckla kommunen?
- Känns inte rätt att gå till media först utan andra sätt bör användas innan denna metod väljs.
- Skriver inte under protokoll/insändare innan dessa är förankrade med medlemmar i föreningen.
- Hur kan upplevelser/synpunkter kanaliseras utan att det hamnar på förstasidan i tidningen Ångermanland?

Reflektion från Malin:

Är svårt att kommentera och förhålla sig till något som man inte känner till. Tar gärna del av tankar och material i ett tidigt skede.

Fortsatt diskussion och tankar kring landsbygdsupppropet

- Varför är inte hela kommunen med? Varför lämnas bygder utanför?
- Kramfors är en geografiskt en stor kommun. Är betydelsefullt att vi delar samma bild av Kramfors kommun både när det gäller utmaningar och möjligheter.

- Landsbygdsuppropet bygger på en irritation och är svårt att hindra personer från att använda media.

Malin:

Blev uppringd av DN som skulle skriva en artikel om nedläggning av förskolor. De förskolor som har stängts finns främst i Kramfors och ambitionen är att inte röra förskolor där avstånden är större.

Vi ska ha en framtidstro men behöver samtidigt vara realistiska. Vi ska se styrkorna i vår kommun och samverka. Hjälpas åt att vara varandras ambassadörer.

Vi tar med oss diskussionen till nästa år och kan fånga upp tråden igen vid ett kommande landsbygdsråd.

5. Övriga frågor

Historiska bilder och kartor

Finnmarkens bygdeförening har fått en fråga från Sören Nässén om föreningen kan ta emot gamla kartor och bilder.

Svar:

Ta kontakt med Ådalsportalen (Jan Sahlén) eller Västernorrlands museum.

Landsbygdsuppropet

Grunden till landsbygdsuppropet är förskoleplatser. Finns företag som söker personal och förskolan är viktig för att kunna rekrytera den kompetens som behövs. Det handlar också om skolan som helhet, exempelvis behöriga lärare. Lärare får också tjänster i andra kommuner och då kan löneläget vara mer fördelaktigt.

Svar Malin:

Behöriga lärare är eftertraktade och när löner trissas upp, så blir detta ett problem i längden. Frågan om behöriga lärare diskuteras även i näringslivsrådet. Det går åt rätt håll med behöriga lärare i skolan men det är ett långsiktigt arbete.

Fortsatt diskussion:

- Är också viktiga att behålla lärare ur ett kontinuitetsperspektiv.
- Behöver föra in diskussionen som finns i landsbygdsuppropet i landsbygdsrådet.
- Landsbygdsuppropet ska egentligen inte behöva finnas men finns frågor som behöver lyftas och diskuteras.
- Var ett positivt reportage på TV om Nordvik.

Malin:

Vi har mycket att vara stolta över och vi behöver tala gott om våra utbildningar. För mig är det viktigt att träffas, diskutera och hitta lösningar tillsammans.

Dockstavarvet satsar

Dockstavarvet vill växa och planerar för en utbyggnad, vilket på sikt ger fler arbetstillfällen i kommunen. För att ta vara på satsningen behövs bostäder.

Svar Malin:

Det kommer ett uppdrag i Kramfors kommuns verksamhetsplan för 2026 kopplat till kommande industriutveckling i Docksta.

Byte av representant i landsbygdsrådet

Lars Sjödin har varit med länge i landsbygdsrådet och har meddelat att han önskar avrunda sitt deltagande i rådet. Lars kommer också under nästa år knyta ihop säcken som ordförande i Bollstabruk intresseförening.

Lars menade att allt har sin tid men att rivningarna i Bollstabruk ger en nedstämdhet i samhället. Samtidigt har det skett mycket och vi har gjort många saker tillsammans för att utveckla orten. Det har varit roliga och inspirerade år.

Malin ser en kraft i landsbygdsrådet och tackade Lars för hans engagemang både i rådet och för Bollstabruk. Hon lyfte arbetet med platsutveckling som har skett på platser i Kramfors kommun, exempelvis i Lugnvik. Möjligheter som också finns i Bollstabruk där dialog och att arbeta tillsammans blir viktiga byggstenar

Nytt oppositionsråd

Ida Stafrin har varit oppositionsråd under den här mandatperioden och efter årsskiftet tas denna roll över av Amanda Karlsson. Detta innebär byte av representant från oppositionen i landsbygdsrådet.

Ida ser landsbygdsrådets möten som viktiga och stärkande. Hon lyfte engagemanget som alla känner för sin by och betydelsen av att driva det lilla perspektivet.

Malin tackade Ida för hennes engagemang och samarbetet i landsbygdsrådet.

6. Nästa möte

Kommande möten:

- Torsdagen den 26 februari, kl. 18:30-20:30 (Teams)
- Bestäms vid mötet i februari (Maj? , Mjällom?)

7. Avslutning

Malin tackade alla för ett mycket bra och innehållsrikt möte.
Minnesanteckningarna har sammanställts av Andreas.